

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין יב.

מסורת הש"ס

(א) [לקמן יג.] (ב) שבת קאי:
 ושמ"ג (ג) לעיל (ד) [לעיל
 ט:] (ה) 'גרים' פערער בערך
 ימי ר' אבא, (ו) שבת קא.
 לקמן טו: מח. פו: (ז) [לקמן
 די:] (ח) א' או שמה משום
 דלאדא בר אבימי צריך לר'
 רחמים (ד') [ג'] ומודים
 חכמים דקאמר היינו שצריך
 ב' [ת"י:] (ט) וחסד סיני
 גורש' צבירי מואב' סני
 הי אר"י ש' טובא לך אף נמא'
 בשום ספר,

הגהות הב"ח

(א) גמ' והא דתני רב
אלא בר אבימי: (ב) שם
דעובדא הוה בדורא
דערומא: (ג) רש"י ד"ה
הכי קאמר אינו צריך למי
וקוריה כ"ל ומיעבד לא
נמחק: (ד) ד"ה דרב אחלי
וכו' לקמן. ג"כ ברש"י דף
יג.

גליון הש"ס

גמ' א"ר נחמן בר יצחק
מאן מודים. ע"י גיטין דף
לא ע"כ תד"ה אגא ל"ה.
ולקמן דף מג ע"כ תד"ה
ימיב ולקמן דף יח ע"כ
תד"ה מתקין:

מוסף רש"י

חצוי ניתור בפס אחר.
 אם נפילה להישר נשערי
 זה מנח אלהיך מותנה,
 וכשאל הפילה יומר
 נשעז עסקיך, דלי דוה
 מנעז אל מנח ילי מנח
 להא חנר (עשירי ט.) קטנה
 בעשר וגדולה באר
 עשרה. שכן ידולה
 ערפה על קטנה אל
 אחר אחר, ער גלשה
 טפוח לכאן וטפשה
 טפוח לכאן (עשר ט)
 טפוח ודורעוה. כפר
 וטוח (דעיר ט) מנחיה
 תליה (מזו) שותיה
 בחברה. עקד ליות
 מנח ענלי מתחין
 וקיומו מנחלת ומחיה
 זה שחמיר נטול
 מנחיה אל סחא מנחיה
 להישר (עשר טב) אלא
 במנח. כון מחסרה לקח
 מנח מן ידמנ (שקן
 ט) דשח מנחיה מליה
 סבי ומנח. קור בור ענן
 מן שחור ומנח מנח
 מנח מנחלת מנח זה
 מנח זה מנחן וא"כ
 מנח ערני (שקן טב)

רבי ניסים גאון

והאי דתני אדא בר איבומי
רבי היא סבר לה כר' יוסי.
הוא שאמרה ר' יוסי
במשנה בשביל הלחיים
רחבן ג' שכבר פירשנוהו.

לאזבליגן. מקום: הכי קאמער איזו צריך (א) לא נחי ולא קורה כו'. ויהא
כלום דקאמער האהך מוספס דמוספי בית שמאי ורבי אליעזר ארביט
הלל קאי: ודמא. יפה פחות רוחבו מארבע אמות ויהא צריך תיקון:
עד ארבעה. פסחים אפילו איזו רחב אלף אמה או חמשה או ארבעה
ומחיה צריך לחי אפילו רחבם

מאצבעה איזו זיך כלום: בפסי
חצר. אס נפרצה למקום האסור לה
זריכה שזר משני זידיה: מאן מודים.
דקאמער ר' ירמיה רבי. ומאי הלכתא
דקאמער רב נחמן ומשמע מלל דפליגי
אף בפסי חצר: מאן פליגי עליה רבנן.
בני מחלוקתו של רבי: וגדולה באחס
עשרה. לייבא אלף שלשה מכאן ושלשה
מכאן וקתני גדולה ומותרת: מימי.
עלה מן היס: רבי היא וסבר לה
ר' יוסי. דאמר ל' לחי רחב שלשה
טפחים בעי ורבי יוחנן אליבא דרבנן
קאמר דפס דקאמר רבנן אצבעה
טפחים הוא ובשני רוחות סגי בשני
משהויין: לשון ים שנגב להחזר הים.
ופרזי הדופן נבטלואו: ולא אצבעה
אלא פס אחד. בראש הכותל ומומח
למלאות מן המים לפנים ממקום
המחיצה ולא אמרינן קא ממלא
מכרמליה לרשות היחיד: שסקילו
חכמים בתים. למלאות מהן ע"י תיקון
כל שהוא: כדבעא מיניה ר' ירמיה
רבנן וקתני וקתני שאלו חצרות ארבע

לְהִיךְ נָקַט מְרֻבָּה דַּרְכָּהּ לְהוֹיֵט שֶׁסֶּה
מַחֲלִיט תַלְמוּדוֹ: אֵלֶּה מִנְּסִים. כְּבוֹן
וּזְנוּטָרָה שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִן הַיָּם צִפְרָק
כִּינֵד מִשְׁתַּחֲפִין (לְקַטֵּן ד' פ"ו): מִלֵּל
מָקוֹם. דְּשִׁמוּאֵל אֲדַשְׁמוּאֵל קָשִׁיא:
פִּירְשׁוּ. לְדַשְׁמוּאֵל הָאִי דְקֹאֲמֵר צִפֵּס
אֶחָד הֵייוֹ אֲרַבְעָה טַפְחִים וְהָאִי
דְקֹאֲמֵר שֶׁאֵין פִּסִּים צִקְטִינִי כִּי דַּהּ:
צִשְׁלָה וּמַשְׁחָה סָגִי. דְּלִימְעִיטִי מֵאֲרַבְעָה
וְתוֹ לֹא בְּעֵי מִינֵי: דֵּהָ אֲמֵר רַב
אֲחֵלִי. לְעֵיל דַּפְחוֹת מֵאֲרַבְעָה לֹא
צָרִיךְ כְּלוֹם: דְּאֵן נִצְחָר. חֲזַר מְרֻבָּע
אוֹ רַחְבּוֹ יוֹתֵר מֵאֲרֻכּוֹ אֶע"א דְּלִימְעִיטִי
מֵאֲרַבְעָה לֹא סָגִי בְּעֵי מִנֵּי. מִצּוּרֵי
יוֹתֵר עַל רַחְבּוֹ: דְּרַבִּי אֲחֵלִי מֵאִי
הִיֹּא. לְקַמֵּן ^(י) מִפְּרַשׁ לְהוֹ וְלִיכָא לְמִיקָם
עַלֵּה דְמִילְתָּא הֵילֵךְ צִעִין רוֹב הַדּוֹפֵן
עוֹמֵד: שִׁנְכֵם נִחְלָר. דֶּרֶךְ פִּירְתָּה
הַיְכוּת וְכִשְׁלָא נִפְרָךְ בְּמֻלּוֹא עַסְקִין
דְּמַדְמַפְלִיג צִעֲסָרָה לְיוֹתֵר מַעֲסָרָה:
אֵלֶּה אֵין. עָשׂוּ מַחֲלִיָּה לְגִדּוֹר
פִּירְתָּה כּוֹתֵל הַחֲזַר עַד עֲסָרָה: אֵלֶּל
עֲסָרָה אֵין צָרִיךְ כְּלוֹם. שְׁהֵי יֵשׁ שְׂזוֹר
מִכָּאן וּמִכָּאן: מִימְלָא הוּא דֵּלֹא
מִמְלָאִין. מִשּׁוֹם דְּמֻלְטֵל מִכְרַמְלִית
לְרִשּׁוֹת הַיַּחֲדִי: הֵא עֲטוּלֵי מַטְעֻלִּין.
בְּהָא חֲזַר: בְּמֻלּוֹא. לֹא דְוּוּקָא אֵלֹא
כִּי יוֹתֵר מַעֲסָרָה קָרִי לִיה מֻלּוֹא:
דְּלִיָּת

דאָס

לאובליי ומצאו שיושב במבוי שאין לו אלא לחי אחד אמר לו בני עשה לחי אחר אמר לו וכי לסותמו אני צריך א"ל יסתם ומה בכך אמר רשב"ג לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שאינו צריך כלום על מה נחלקו על רחב מארבע אמות ועד עשר שב"ש אומרים לחי וקורה וב"ה אומרים או לחי או קורה קתני מיהת וכי לסותמו אני צריך אי אמרת בשלמא לחיין וקורה משום הכי אמר וכי לסותמו אני צריך אלא אי אמרת לחיין בלא קורה מאי לסותמו הכי קאמר וכי לסותמו בלחיין אני צריך אמר מר אמר רבן שמעון בן גמליאל לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שפחות מארבע אמות שאינו צריך כלום והא אנן תנן משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני ר"ע לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שהוא נותר או בלחי או בקורה אמר רב אשי הכי קאמר אינו צריך לחי וקורה כב"ש ולא לחיין כר' אליעזר אלא או לחי או קורה כבית הלל וכמה אמר ⁶ רב אחלי ואיתימא רב יחיאל * עד ארבעה אמר רב ששת אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מודים חכמים לרבי אליעזר בפסי חצר ורב נחמן אמר הלכה כר' אליעזר בפסי חצר * אמר רב נחמן בר יצחק מאן מודים ר' ⁷ הלכה מכלל דפליגי [מאן פליג עליה] רבנן דתניא ⁸ חצר ניתרת בפס אחד רבי אומר בשני פסין אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן חצר צריכה שני פסין אמר ליה רבי זירא לרבי אסי מי אמר רבי יוחנן הכי והא אתה הוא דאמרת משמיה דר'

ויוחנן פסי חצר צריכין שיהא בהן ד' וכי תימני^א רב אדא בר אבימי קמיה דרבי חניי בר פפי קמנה בעשר וגדולה באחת עשרה כ' ברוח אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכ' בבר אבימי רבי היא וסבר לה כרבי יוסי אמר שמואל חצר גיתרת בפס אחד אמר ליה א הכי והא אמר ליה שמואל לרב חנניה בר אלא או ברוב דופן או בשני פסין אמר ליה^ב בדורה דרעותא לשון ים הנכנס לחצר הוד אצרכיה אלא פס אחד אמר ליה לשון ים קבמים^ג כדבעא מיניה רבי טבלא מרב מחיצא אמר ליה^ד אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים מכל מקום קשיא כי אתו רב פפא מבי רב פירשוה מרוח אחת בארבעה משום לכאן אמר רב פפא אי קשיא לי הא קשיא חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא אלא

סגני וכו' תימא מאי ברוב דופן בדופן שבעה
ו' סגני דהא אמר רב אחלי ואיתימא רב יחי
אימא דרב אחלי גופיה תנאי היא תנו רב
בן י'ש לו מחיצה גבוה ו' טפחים כר"א שפירז
ממלאינן הא טלטולי מטלטלין והא נפרצה ר

הלי עד ארבעה. ושנינן הא דרב אהלי תנאי היא. איבעית אימ' מילי דחצר לחוד מ
 בזה עשרה טפחים, במ' דברי' אמו' ביתר מעשר אבל בעשר אין צריך כלום. ואק

בפסי חצר. וקשה דגמי מצוי נקט לשון לחי וגמי חצר נקט לשון פס צבולה שמעתא אף על גב דשניהם משהו:

ורב נחמן אמר הלכה בר' אליעזר בפסי חצר. והא דלא קאמר הלכה כרבי בפסי חצר דהא סבר כרבי אליעזר כדקאמרינן

ומודים חכמים היינו רבי לר' אליעזר
והוא ניחא טפי דלאהו איירי בחזר
אלא ^א דמיחא ליה למנקט ר' אליעזר
שזכר במשנתו וצריך לומר דרבי
ורבנן בחזר מרובעת פליגי דלרבנן
סגי להו בצפס משהו ולרבי זכר שני
פסין של שני משהוין קאי בצרכה
יתר על רצבה פליגי דרבי דרז
נחמן אדרב נחמן דהכא פסיק כרבי
ובסוף שמעתא קאמר רב נחמן
נקיטין דחזר שארכה יתר על רצבה
ניתרת בלחי משהו אלף ודאי בצמרובע
פליגי וצריך שני פסין של שני משהוין
או צפס אחד של ארצעה דאמר רב
נחמן בסוף שמעתא דחזר מרובעת
ניתרת צפס ארצעה ודלא פסיק
הקונטרס ספיש צמון מרוח אחת
ד' משתי רוחות משהו לכאן ומשהו
לכאן דהוי כרבנן דלרבנן סגי צפס
אחד ומשהו דפירשנו אלף כרבי אחי
דכ"י הילכתא: **וכי תימא ברופן**
שבעה דבארבעה הוי רוב דופן.
ומשטא אי נקט ארצעה לא הוי
משמינעו חדוש שני יומר מצרוב דופן
דלצרכה השטא דנקט צרוב דופן הוי
כרובא טפי דלע"ג דלא הוי ארצעה
סגי והאיל ויאכא רוב דופן למה לי
ארצעה פירוש למה אטעיה להצריך
ארצעה בשלשה ומשהו סגי דהשטא
לא הוי צריך אפילו רוב דופן כיון
שנמנעט האור מארצעה ויש ספרים
דגרסי למה לי רוב דופן ולפי זה
אחי ספיר צפסיות ^א ואחי ספרים
דלא גרסי רוב דופן אלף למה לי
צמלתא ומשהו סגי והאיל היא:

שיהא כהן ד' וכי תימא ארבעה מכאן וארבעה מכאן
בבימי קמיה דרבי חנינא אמרי לה קמיה דר' חנינא
דולה באחת עשרה כי סליק רבי * זורא מימי פרשה
משתי רוחות משהו לכאן ומשהו לכאן והדתי * ארא
ר לה כרבי יוסי אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר
רם אחד אמר ליה אביי לרב יוסף מי אמר שמואל
מאן לרב חנניה בר שיאל את לא תעביד עובדא
בשני פסין אמר ליה ואנא לא ידענא דעובדא הוה
י' הנכנס לחצר הוה ואתא לקמיה דרב יהודה ולא
אמר ליה לשון י' קאמרת קל הוא שהקלו חכמים
כי מבלא מרב מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה
תלויה מתרת אלא במים קל הוא שהקלו חכמים
א כי אתו רב פאא ורב הונא בריה דרב יהושע
אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכאן ומשהו
י קשיא לי הא קשיא ר' דאמר ליה שמואל לרב
א תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין
רב דופן בדופן שבעה דבארבעה הוה ליה רוב דופן
חלי ואיתימא רב יחיאל עד ארבעה איבעית אימא
ה תנאי היא תנו רבנן י לשון י' הנכנס לחצר אין
ה מפחים ברי' א' שפירצתו ביותר מעשרה אבל עשרה
שלמלין והא נפרצה חצר במלואה למקום האסור לה
הכא

היא. איבער אים' מילי דחצר לחוד מילי דמבוי לחוד, כלומר כי אמר רב אהלי במבוי א מעשר אבל בעשר אין צריך כלום. ואקשינן בלשון ים דאסיר הא בחצר שרי לטלטולי, ור

(א) ומשבו ושבה פחות ד' לא.

עין משפט
נר מצוה

סח א מ"י פ"ו מהלכות
שבת הלכה ט סמו
עפ"י דרבנן א טור ש"ס
א"ח ס' שגב סעיף כח:
סו ב מ"י פט"ו מהלכות
שבת הלכה יב סמו
שם טו"ש"ע א"ח ס' שגב
סעיף ב:
סז ג מ"י פ"ו מהלכה יג
סמו שם טו"ש"ע א"ח
ס' שנה סעיף [ג] ז:
סח ד מ"י שם הלכה יא
סמו שם טו"ש"ע א"ח
ס' שנו סעיף ב:

רבינו חננאל

א יבן שמעון בן גמי
אל תחלקו בית שמאי
ובית הלל על מביב שהוא
פחות מר' אבות שאין
צריך כלום. איך יהיה חנן
משום ר' ישמעאל אמר
ללמד אחד לא תחלקו
בשם שמאי ובית הלל על
פחות מר' אבות שהוא או
כליו או בקרחה. ופריך
גמליאל כי קתני יוני
לר' לויים כר' אליעזר
ולא לחי וקרחה כבית
שמאי, אלא או לחי או
קרחה כבית הלל. מלמא
עד דע במה. אחלי או מימא
רב (יהואל) נאחלי עד
ישיב מביב שמואל.
רוביה (מארבעה) אמות
ולמעלה צריך לחי (או)
ר' לוי קמה עד עשר אמות
אבל לקשה מר' אבות
עד ר' טפחיה צריך לחי
או קרחה. אפליס או פתחו
של מביב רחבו מארבעה
טפחים ולמעלה אי צריך
לא לחי ולא קרחה אלא
מותר בולא כלום. סוגיין
דז' דהיי המצריך ר' לוי
אליעזר מבבוי לחי הכי
נמי מצריך לחצו שני
צדדי. ואמר רב תנן בר
יבקה מאן מרדי ל
אליעזר בפסי החצו (רבין),
ומאן חולקין על רבין.
תניא חצר ניתרוב
אחד, רבי אומר בשם
פסי. א"ר אסי א"ר יוחנן
צריכה שני פסי.
אוקיגא, שני פסי שכי
ורוחתא משהו לכאן ומשהו
לכאן, מצד אחד צריך
שני ארבעה, ואחד הני
איבומי צדד קטנה בשני
גדולה ב"א, אוקיגא לר'
המצריך שני פסי, וכו'
לר' יוסי דאמר לר' שמשה
שמונה רחבן
טפחים, שצריך לחי
שלשה מיכן ולחי שלשה
מירבן, הרי אמה מערפת
הגדולה על הקטנה. הרי
אדמא שמואל חצי ניתרוב
בפס אחד, אוקיגא עורבאי
הכי בדורא דרעווא
בלשון ים שנסגס לחצו
אחד אצרכי בר יהודה
אלא פס אחד משום
קל הוא שהקילו חכמים
במיא. אמר רב פסא לר'
המצריך שני פסי שכי
לר' דאדיל שמואל צריך
תנינן בר שילא את לא
תעביד עורבאי, אלא או
אחד דופן או כב' פסי.
למה לר' לוי רוב דופן
ארבעה סגיא, וכי מימא
אדמא חצויה שכיב
טפחין רחבא דאדמא
טפחין רחבא דאדמא

ר לא. ת"ר לשון ים שנכנס
ה החצר למקום האסור לה.

ה'ה לפי הנוסחא בגמ' שלפנינו.